

In de rubriek 'Mijn Privé-domein' krijgen verzamelaars van Privé-domein de gelegenheid om over hun verzamelwoede of lievelingsboeken uit de reeks een persoonlijk verslag te publiceren. Het spits wordt afgebeten door de in België woonachtige heer Smout. Ik hoop dat zijn relaas ook u zal inspireren tot het schrijven van een bijdrage aan deze rubriek. Mail uw verhaal naar info@privedomein.info.

WAT OOK IK MIJ HERINNER - Memoires van een happige kennismaking of kleine kroniek van een tedere boekenliefde

Johan Smout

Dit verhaal over heel wat inkt, bijzonder veel woorden en nog meer papier, vindt zijn aanvang een aantal jaren geleden op een wel bijzonder hete midzomerse augustusdag in de Belgische kustplaats Blankenberge. Die bewuste morgen had ik er met inbegrip van een paar tussenstops reeds een heleboel kilometers en enkele uurtjes treinreis opzitten alvorens deze door mij vooropgestelde plaats van bestemming te bereiken die, zo bleek nadien, voor mijn bescheiden bestaan als boekenverzamelaar een zoveelste boost en alweer een nieuwe dimensie zou gaan betekenen.

Louter in het gezelschap van mijn schoudertas liep ik nog voor het middageten en de weg wat verkennend, kriskras door de vele straatjes van de stad. Plotseling gleed mijn blik langs de etalage van een stripwinkel die meteen ook verder mijn aandacht trok omdat er zich ook een afdeling met heel wat tweedehandsboeken in bevond. Deze nieuwe ontdekking wou ik snel wel even ontginnen. Na wat speurwerk vond ik er alvast een paar titels aan democratische prijsjes, die in mijn stripbibliotheek nog ontbraken, alsook ééntje voor een goede vriendin van mij. Naderhand liep ik zo tegen de muur de rekken langs waar de literatuur was uitgesteld, toen zomaar opeens mijn ogen de aandacht werden getrokken door een boek, wit rugje, met als titel: "Ik herinner mij".

Ik nam het met een haast kinderlijke nieuwsgierigheid van de plank, was even blij verrast door het voorplat met een afbeelding van een of ander trompe l'oeil, wat mij uitnodigde om het boek open te slaan. De titelpagina leerde me dat het was samengesteld door Emile Brugman en Martin Ros, twee heren waar ik al wel eerder van had gehoord, maar tot dan toe nog nooit enige pennenvruchten had van gelezen. Voorop had ik de vermelding 'privé-domein' reeds opgemerkt, wat dus het vermoeden van een reekstitel al had doen rijzen. De keerzijde fungeerde min of meer als inhoudstafel en leerde mij ook dat dit het 151ste deel uit de serie moest zijn. Vervolgens sloeg ik het boek op een willekeurig gekozen bladzijde open en kwam midden in een stukje tekst van Renate Dorrestein terecht. Dit deeltje omvat namelijk een 45-tal schrijfsels, hooguit enkele pagina's lang, van uitsluitend moderne nederlandstalige auteurs, stuk voor stuk in de jaren '80 betekenisvolle schrijvers. Ik besloot direct tot aankoop over te gaan; ik wilde me vanmiddag met dit boek op het strand terugtrekken. Het leek me de geknipte lectuur om een rustige en stralende middag aan zee mee door te komen.

Na een eerder sobere maar gezellige lunch beneden de dijk, toog ik richting strand en huurde me voor de halve dag die me nog restte een knusse strandstoel. Iets boven de vloedlijn zocht ik een leuk plaatsje uit en plantte ik hem neer in het mulle zand, nam erin plaats en pakte meteen vol enthousiasme mijn vers verworven aanwinst uit mijn tas ter hand en begon vol

overgave de stukken te selecteren van de auteurs die me het meest aanspraken. De eersten die de revue passeerden waren o.m. Benno Barnard, Maarten 't Hart, Renate Dorrestein, Boudewijn Büch, Adriaan Morriën, Martin Ros, Cees Nooteboom, Mischa de Vreede, Paul de Wispelaere, ...

Ik wist natuurlijk wel af van de memoires van Casanova en dergelijke, maar dat schrijvers om den brode het ook zo vaak over zichzelf hebben, hun eigenste levensroerselen voor elke lezende buitenstaander te grabbel gooien en niet alleen lange, sierlijke en gefantaseerde novellen plegen neer te pennen was toch een redelijke openbaring voor me. Af en toe keken mijn ogen weg van de boeiende teksten om even een vluchtige blik te werpen op de oneindige watermassa voor me en de spelende kinderen rondom mij. En natuurlijk mocht ik te gepasten tijde mijn zonnebrandolie niet vergeten aan te brengen. Ondanks de verfrissende zeebries was het onder de loden zomerzon gewoonweg snikheet op het strand. Ik raakte zodanig verdiept in wat nu 'literatuur' was geworden, dat enkele uurtjes zo voorbij gleden. Iets voor zessen in de vroege vooravond was het gewoel en het gekrijs van de spelende kinderen al danig verstomd en liep het aangename strand langzaam maar zeker leeg. Ook voor mij stilaan de tijd om op te stappen; ik had immers nog een trein te halen die niet op mij zou staan wachten. Het zou nog een paar uur duren eer ik weer thuis zou zijn.

Het comfortabele zitje in de laatste wagon gaf me een schitterende gelegenheid om rustig wiegend en onderuitgezakt nog wat verder te grasduinen in mijn nieuwe aanwinst. Achterin bevond zich een lijst met alle verschenen titels, tot dan toe een opsomming van nagenoeg vier en een halve bladzijden! Ook al kende ik reeds het aantal, ik schrok toch wel even bij het mij onder ogen komen van zovele opgesomde gedrukte titels, met hun respectieve auteurs, op evenzoveel regels. Toch maakte de drang zich al gauw van mij meester om deze nieuw aangeboorde boekenbron verder door te spitten en te cultiveren. En ook al was ik me er (alweer) van bewust dat deze zopas opgewekte drift me een zoektocht van jaren en tevens heel wat geld zou vergen; in mijn droom zag ik reeds de schitterende boekenplanken die het mij zou gaan opleveren. De genese van een deelverzameling in mijn boekencollectie had zich bij deze voltrokken.

En aldus geschiedde: ik startte met het uitbouwen van een bescheiden stapeltje waar eerst de grote klassiekers van de Nederlandse literatuur deel van uitmaakten: Lodewijk van Deysel: "Het Ik" (nr. 51), Multatuli: "Liefdesbrieven" (54), J. Slauerhoff: "Brieven aan Hans Fenz" (91), Willem Kloos: "Zelfportret" (118). Maar ook meer hedendaagse namen als: Maarten 't Hart (100 en 236), L. P. Boon (138 en 160), Jeroen Brouwers (47 en 183) en Benno Barnard (132). Later volgden eerder gestaag de grote namen uit de wereldliteratuur, te beginnen met de delen van Konstantin Paustovskij en Elias Canetti en nadien werd het nog internationaler en uitgebreider, veralgemeend met musici en filosofen, componisten, historici en matrones; ze kregen hier allen plotseling een tweede leven.

Maanden, jaren, en ontegenzeggelijk een hoop euro's later kennen de hiervoor vooraf gereserveerde planken allengs een aangroei. Voor mij althans een lieve lust om zien.

Heden scheiden mij, dankzij of ondanks mijn koopdrang (of -dwang ?), in totaal nog een 50-tal titels van de compleetheid, het ultieme. Al bij al ging het snel, soms voor mijn portemonnee iets té snel, maar het heeft me gaandeweg zo'n voldoening gegeven, dat ik er morgen weer opnieuw aan zou beginnen. Het is een microbe, het zit je in het bloed, je raakt het nooit meer kwijt. Is het dan gezond ? Ziek ben ik er gelukkig niet door geworden, integendeel. Het vergaren ervan ervaar ik nog immer als een vreugd en deugd. Dat te moeten opgeven of ermee klaar zijn zou me pas een delirium bezorgen...

Johan Smout